

LETNO

S P O R O Č I L O

c. k.

očitne glavne šole

POSTOJNSKE

1868.

V Postojni.

Založila c. k. glavna šola Postojnska.

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

STONISKE

I.

Šolski red in strah, njegova imenitnost in težavnost.

Šola t. j. ljudska šola je tista očitna naprava, která z izobraževanjem dušnih in telesnih moči za to skerbi, da otroci zamorejo v svojem poznejem stanu časni in večni poklic doseči. Posebni pripomoček ta namen doseči, je res podučenje; tode ljudska šola ne spolni svoje naloge in ne pospešuje pravega blagra človeštva, ako samo podučuje in ne gleda tudi na druge moči človeškega duha. Kaj bi pomagalo podučenje, kjer bi se tudi serce ne zlahtnilo in volja k dobrem ne vodila, kjer bi se ne izobrazeval ves človek z vsimi njegovimi močmi? Velikokrat so vednosti marsikomu škodovale, ako je pa človek imel popačeno serce, in sprideno voljo; dobro serce pa in krepostna volja imata povsod svojo vrednost, ona kinčata vsaki stan, vsako starost in vsaki spol. Da se ta namen doseže, kterega vsaka šola imeti mora, je potreba zraven podučjenja tudi dobrega šolskega reda in straha. Vse naprave in postave in obnašanje učnikovo, da se red v šoli ohrani, se imenuje šolski strah in red. Ako je pravi šolski strah in red v šoli, spričuje to od lepe zmožnosti učnikove, ako ga ni, ima učenik polno zadržkov, ko hoče svoj namen doseči. Da je pa šolski red velike važnosti v šoli, ne more nobeden tajiti, kteri ji le enkrat šolo od znotraj pogledal.

Saj so otroci, kteri so šoli izročeni, še v tisti voljni starosti, kjer je serce še odperito in občutljivo za vsako zunajno moč, ko se prejeti nauki tako globoko v serce vtisnejo, da jih otrok celo življenje ohrani. Kako bi ostalo očetovsko podučenje, prijazno priganjenje in lepi zgled učnikov brez sadu? Ja šola zamore pod vodstvom zvestega in previdnega učnika postati naprava,

kjer se otroci zamorejo vsih čednost navaditi. Že s tem, da se otroci precej pri začetku šole morajo trdnega reda in nekake resnobe navaditi, so prisiljeni slabe navade odložiti in čednosti si pridobiti. Koliko priložnosti daje življenje v šoli lenega k pridnosti, nerednega k rednosti, lahkomišljenega k pameti pripeljati. Koliko nagibov najde otrok v šoli k priljudnosti, prijaznosti, krotkosti, prizanesljivosti in k drugim čednostim. S temi in več drugimi rečmi je šola res naprava, ki ne le za šolski čas otroka naj lepših čednosti privadi, ampak tudi v celem človeškem življenji svojo moč razodeva.

Kot je pa šolski red imeniten in blagonosen, ravno tako težaven pa je tudi, in kdor to težavnost premisli, ne bo šole za vsaki naj manjši pregrešek otrok odgovorne delal, veliko manj pa še šolo dolžil, ako se kateri njej izročenih že v mladih letih zgubi. Vsaki ve, kako malo se večji del doma pri starših zgodi, da bi otroke za šolo pripravili, učenika v njegovem prizadevanji podpirali. Večkrat se zgodi, da šola dobi veliko zanemarjenih, in včasih tudi popačenih otrok. Kako hudo se zdi malemu šolarju mirn in tih biti, ker ne ve in ne more razumeti, čemu je to. Vse še bolj prijazno opominjevanje in svarjenje malo pomaga, ker kmali jih pozabi otrok.

Napolnjene šolske sobe, kako različnost otrok v starosti in vednostih nam kažejo, in vendar se mora na vsacega zmed njih gledati. Kteri učenik bi bil v stanu, med sto in več otroci vsacega tako obdelovati, kot njegova starost in njegov umski stan zahteva?

K vsemu temu pa še pridejo slabi zgledi zunaj šole. Po hišah slabih staršev se večkrat naredbe in ukazi učenikovi vpricho otrok grajajo, od učenika se slabo govori, in otroka še večkrat podpirujejo učeniku se ustavljati.

Iz tega se vidi, kako težavna je za učenika naloga šolski strah in red ohraniti in da je velike poterpežljivosti in vedne skerbnosti treba, da se ta naloga dobro in v občini korist reši. Le nepremagljiva serčnost in vdana ljubezen do mladine stori, tudi takrat svoj namen neprestrašeno pred očmi imeti in ga tudi doseči,

ko škodljivi vtoki, katerim se vstavljati ne zamoremo, s strašno močjo lepi sad dolgega delovanja pokončati hočejo.

Tode naj bodo težave in zaderžki še tako veliki, ravno tem nasproti mora učenik svojo moč poskusiti. Nikoli ne sme učenik misliti, da z vsim delom in trudom nič ne opravi, nikoli ga ne morejo taki zaderžki izgovarjati, ako svojo nalogo vnemar pusti.

Kaj pomaga vertnarju, ako čez obilnost plevela toži? Ali doseže mornar svoj namen, ako se viharnega morja zboji in iz strahu pred pečinami vožnjo po morji opusti? Istrebiti mora vertnar plevel, ako hoče imeti obilno žetev in pogumni mornar spravi viharju in valovom vkljub svojo barko k bregu.

Tako naj bodé tudi pri učeniku. Naj ne bo prestrašen in obupljiv, ako njegova dobra volja in resno prizadevanje zadene na nepremagljive zaderžke, in ako škodljivi vtoki to zopet pokončajo, kar je tako težko in zvesto postavil, ampak z novo močjo in veselim sercom naj se vstavi sovražnim močem. Se ve da, da tako delovanje tirja, da človek tako rekoč, sam nase pozabi, da le z vsemi močmi in gorečo ljubeznijo dela za mlade srca, ki so njemu izročene; pa velik je tudi blagoslov, ki pride za toliko zvestobo, in čut in zavest, da smo naj svetejši delo človeštva pospeševali in seme sejali, ktero nam obeta žetev v naj poznejših časih, ta zavest je vredna visoke cene.

Vodja.

II.

Šolska oznanila.

Predniki in učitelji.

Juri Zavašnik, šolski viši ogleda, kanonik, konzistorni svetovalec, poročevalec o šolskih zadevah i. t. d.

Janez Hofstetter, šolski okrajni ogleda, farman, dekan, častni konzistorni svetovalec.

Valentin Murnik, šolski oskerbnik, dosluženi c. k. svetovalec deželne sodnije in predstojnik.

Janez Košmelj, začasni vodja, katehet, duhovni pomočnik, je učil krščanski nauk, zgodbe sv. pisma in evangelij v vsakdanji šoli 10 ur, v nedeljski šoli pa 2 uri, ter slovnico v 4. razr. 1 ur. Na teden vkup: 13 ur.

Jožef Zagorjan, učitelj, načelnik 4. razreda, je učil razun risanja vse predmete v 4. razredu 17 ur na teden.

Lorenec Zupan, učitelj, načelnik 2. razr. je učil vse predmete v 2. razredu, 20 ur na teden, in razne predmete v nedeljski šoli 1 uro na teden.

Franz Vencajz, učitelj, načelnik 1. razr. je učil vse predmete v 1. razr., petje v 1. in 2. razr., 20 ur na teden, in razne predmete v nedeljski šoli, 1 uro na teden.

Karol Dermelj, podučitelj, ud c. k. kmetijskega društva na Kranjskem, načelnik 3. razr., je učil vse predmete v 3. razr., risanje v 4. razr., sadjorejo in petje v 3. in 4. razr. in razne predmete v nedeljski šoli. Na teden vkup 25 ur.

Matilda Zagorjan-ova je učila plesti in šivati deklice 3. in 4. razr. trikrat na teden.

III.

Pregled

posamnih nauk in ur na teden.

Nauki	Vsakdanja šola				Ure skup
	razredi				
	I.	II.	III.	IV.	
1. Krščanski nauk	2	2	2	4	10
2. Slovensčina	6	4	3	3	16
3. Nemščina	6	8	10	9	33
4. Številjenje	4	4	4	3	15
5. Lepopisje	4	4	3	4	15
6. Risanje	—	—	—	2	2
7. Petje	1	1	1	1	4
8. Sadjoreja	—	—	—	1	1
9. Pletenje in šivanje	—	—	—	3	3
Skupej	23	23	23	30	99

V nedeljski šoli so se učenci učili v 2 razredih raznih nauk, v vsakem po eno uro, krščanski nauk pa oba razreda vkupaj 1 uro. Deklice vse v enem razredu so se učile 1 uro raznih predmetov, 1 uro pa krščanskega nauka.

IV.

Dobrotniki tej šoli.

S pripomočjo mnogih prijateljev šolske mladosti je napravil vodja 1. dec. in 26. dec. 1867 dve očitni veselici v poslopji glavne šole, da se je v posvečenje božičnega praznika 46 ubozih otrok te šole obdarovalo z naj potrebnišo zimsko obleko. Razdelitev obleke so je vršila 23. dec. po lepem ogovoru preč. g. dekana.

Tergovec g. K. Huber je podelil mnogo pisavnega orodja.

G. Val. Murnik je mnogo daroval za popravo in olepšanje drevesne šole.

Tudi še druge blagodarne roke, katerih tukaj ne imenujemo, so podelile tej šoli marsikako pomoč.

Vsem blagim dobrotnikom očitna, srčna zahvala!

V.

Očitne preskušnje.

Prvega polletja so bile 20. in 21. februarja, in sicer: V 1. razredu 21. februarja dopoldne in v 2. razredu popoldne, v 3. razredu 21. dopoldne in v 4. razredu popoldne.

Druzega polletja pa bodo 28. in 29. julija, in sicer: v 1. razr. 28. julija dopoldne in v 2. razr. popoldne, v 3. razr. 29. julija dopoldne in 4. razr. popoldne.

30. julija bo ob osmih v farni cerkvi zahvalna sv. maša.

VI.

Napredek šolske mladosti.

IV. R a z r e d.

Pohvaljeni so bili:

Habelsberger Vilhelm iz Postojne.

Zagorjan France iz Postojne.

Novak Alojzi iz Gradca.

Prek Janez iz Postojne.

Zagorjan Anton iz Postojne.

Globočnik Rudolf iz Čakturna na Hrov.

Bajec France iz Hruševja.
Volčič Edvard iz Senožec.

Vrtovec Marija iz Št. Vida pri Ipavi.
Dekleva Frančiška iz Postojne.
Likar Amalija iz Postojne.
Burgar Katarina iz Postojne.

Dobro so se učili:

Bole Jožef iz Koč.

Juh Avgust iz Hrenovic.

Lenasi France iz Orehka.

Mumič Anton iz Slavine.

Petrovčič France iz Logatca.

Pikelj Gregor iz Logatca.

Schäber Rihard iz Postojne.

Stalcer Jožef iz Ljubljane.

Tomažič Matija iz Prestranka.

Turk Anton iz Gorič.

Volf Anton iz Postojne.

Bizjak Marija iz Postojne.

Bole Marija iz Matenje vasi.

Krajnc Johana iz Postojne.

Steiner Marija iz Postojne.

Teran Marija iz Žič na štaj.

Velepič Marija iz Postojne.

Vencajz Marija iz Postojne.

Slabo učilo se je: 13

Izostalo med letom: 9

Število vsih v IV. razredu; 52.

III. Razred.

Pohvaljeni so bili:

Lavrenčič Jožef iz Postojne.

Ženko France iz Koč.

Kermavnar Janez iz Postojne.

Premperl Janez iz Orehka.

Vičič Marija iz Postojne.
 Križaj Terezija iz Zagona.
 Krajnec Joana iz Postojne.
 Fajdiga Frančiška iz Postojne.
 Omahna Apolonija iz Blagovice.
 Sedlak Marija iz Metlike.

Dobro so se učili:

Burgar France iz Postojne.
 Čeč Janez iz Grobšč.
 Debevec Janez iz Postojne.
 Devet Jožef iz Postojne.
 Glažar Anton iz Postojne.
 Kenič Janez iz Zaloga.
 Klemenec France iz Rakitnika.
 Klemenec Janez iz Prestranka.
 Kraigher Jožef iz Postojne.
 Margreiter Janez iz Postojne.
 Rebec Martin iz Zagona.
 Srebotnjak France iz Oreška.
 Šibenik Anton iz Postojne.
 Turnaj Andrej iz Dolenje vasi.

Vodopivec Jožef iz Grobšč.
 Zupan Andrej iz Postojne.

Fajdiga Frančiška iz Zaloga.
 Gaspari Katarina iz Senožeč.
 Jelarčič Rozalija iz Postojne.
 Jelovšek Rozalija iz Podgorce.
 Jurca Marija iz Vel otoka.
 Kornj Amalija iz Prage.
 Krajnec Antonija iz Postojne.
 Lenček Antonija iz Postojne.
 Prelesnik Elizabet iz Postojne.
 Sedlak Vilhelmina iz Litije.
 Smerdel Ana iz Stare vasi.

Slabo učilo se je: 37
 Izostalo med letom: 2

Število vsih v III. razredu: 87.

II. Razred.

Pohvaljeni so bili:

Globočnik Vladimir iz Čakovca.
 Razpet Albin iz Postojne.
 Vrtovec Filip iz Š. Vida pri Ipavi.
 Kristan Jakop iz Oreška.

Likar Heinrich iz Postojne.

Lavrenčič Alojzi iz Postojne.

Gombač Štefan iz Sezane.

Lamprecht Marija iz Š. Vida pri Ipavi.

Hočevar Helena iz Postojne.

Jevnikar Adela iz Ipave.

Stegel Zofija iz Postojne.

Kovačič Frančiška iz Bistrice.

Velepich Frančiška iz Postojne.

Dobro so se učili:

Bizjak France iz Orehka.

Doles France iz Postojne.

Fajdiga Jakop iz Hrašč.

Glažar Peter iz Postojne.

Gombač Jožef iz Sezane.

Jurca France iz Landola.

Jurca Janez iz Gorenje.

Kovač Andrej iz Postojne.

Nagode Jožef iz Postojne.

Petkovšek Miha iz Postojne.

Petrovič Andrej iz Mat. vasi.

Pikel Matija iz Logatca.

Zajfert Ignac iz Senožec.

Schäber Janez iz Postojne.

Schmitz Julius iz Gradca.

Štritof Gregor iz Planine.

Ulrich Ludvik iz Trsta.

Vadnjal Jožef iz Matenje vasi.

Vadnjal Lovrenc iz Rakitnika.

Vencaiz France iz Postojne.

Verbič Pavel iz Postojne.

Vičič Janez iz Postojne.

Vidic Jakop iz Postojne.

Vilhar Ludvik iz Postojne.

Žabec Janez iz Hruševja.

Žabec Janez iz Rakitnika.

Bizjak Marija iz Grobšč.

Bucler Marija iz Postojne.

Devet Johana iz Postojne.

Dolenec Frančiška iz Postojne.

Dolenec Jozefa iz Postojne.

Dornič Ana iz Zaloga.

Gorjup Frančiška iz Zaloga.

Gruden Johana iz Mal. otoka.

Jos Katarina iz Postojne.

Jurca Margareta iz Postojne.

Kovač Marija iz Postojne.

Kovač Urša iz Postojne.

Likon Johana iz Postojne.

Milavec Marija iz Postojne.

Nagode Marija iz Postojne.

Ostanek Katarina iz Grobšč.

Turk Frančiška iz Planine.

Turnaj Justina iz Dolenje vasi.

Verbič Johana iz Vel. otoka.

Verbič Jozefa iz Vel. otoka. Vilhar Marija iz Vel. otoka.
 Vilhar Jera iz Vel. otoka. Žigon Frančiška iz Postojne.

Slabo učilo se je: 34

Prav slabo učilo se je: 10

Izstalo med letom: 4

Umrlo med letom: 2

Število vsih v II. razredu; 112.

I. Razred.

Pohvaljeni so bili:

Fuk Jakop iz Matejne vasi.

Vencajz Janez iz Postojne.

Kavač Andrej iz Zaloga.

Gaspäri Anton iz Postojne.

Petrovčič Janez iz Zagona.

Nagode Andrej iz Hrašč.

Prelesnik Janez iz Postojne.

Krajgher Juri iz Postojne.

Černjač Jožef iz Postojne.

Čič France iz Postojne.

Fajdiga Anton iz Postojne.

Kovač Jokop iz Zaloga.

Kovačič Albina iz Ternovega.

Premierl Jozefa iz Orehka.

Magajna Marija iz Postojne.

Vencajz Friderika iz Nabrezine.

Vičič Ana iz Postojne.

Blažič Marija iz Mal. otoka.

Nagode Frančiška iz Postojne.

Dobro so se učil:

Ambrož France iz Rakitnika.	Benčan Frančiška iz Rakitnika.
Bizjak France st. iz Zaloga.	Bizjak Marija iz Postojne.
Blažič Janez iz Studenca.	Bole Ana iz Gorice.
Burgar Alojzi iz Postojne.	Cestnik Ana iz Postojne.
Bole Janez iz Matejne vasi.	Dolenec Ana iz Stare vasi.
Čelan Peter iz Postojne.	Dolenec Frančiška iz Postojne.
Čič Jožef iz Grobšč.	Dolenec Jozefa iz Postojne.
Čuk Štefan iz Postojne.	Fajdiga Marija iz Mal. otoka.
Fajdiga Jakop iz Mal. otoka.	Fajdiga Johana iz Mal. otoka.
Glažar Andrej iz Postojne.	Fajdiga Rozalija iz Zaloga.
Gorjaneč Andrej iz Rakulka.	Kanobel Johana iz Studenca.
Hribernik Anton iz Postojne.	Kovač Maria iz Postojne.
Istenič Julius iz Logateca.	Kukec Marija iz Postojne.
Križaj Janez iz Zagona.	Mavrič Ana iz Postojne.
Lenček France iz Postojne.	Milavec Marija iz Postojne.
Milharčič Janez iz Matejne vasi.	Paternost Marija iz Postojne.
Pile Gustav iz Postojne.	Popis Katarina iz Rakitnika.
Smerdel Jožef iz Postojne.	Schmitz Marija iz Petave.
Steiner Anton iz Postojne.	Slivar Marija iz Mal. otoka.
Štrenar Janez iz Postojne.	Turk Neža iz Postojne.
Turnaj Aleksan. iz Dolejne vasi.	Vadnjal Johana iz Postojne.
Ulrih Janez iz Postojne.	Vadnjal Terezija iz Zaloga.
Wartbüchler France iz Postojne.	Verbič Frančiška iz Postojne.
Žibert Anton iz Postojne.	Zabec Katarina iz Zaloga.
	Žigman Antonija iz Stare vasi.

Slabo učilo se je: 46

Prav slabo učila sta se: 2

Umerl med letom: 1

Število vsih v I. razredu: 117.

Iz risarije.

Pohvaljeni so bili:

Ratti Maks iz Loke na Štaj.

Zagorjan France iz Postojne.

Schäber Rihard iz Postojne.

Vrtovec Marija iz Š. Vida pri Ipavi.

Število vsih: 62.

Iz petja.

Pohvaljeni so bili:

Wolf Anton iz Postojne.

Novak Alojzi iz Ljubljane.

Kermavnar Janez iz Postojne.

Lavrenčič Jožef iz Postojne.

Burgar Katarina iz Postojne.

Vrtovec Marija iz Š. Vida pri Ipavi.

Likar Amalija iz Postojne.

Število vsih: 86.

Iz sadjoreje.

Sadjoreje so se učili dečki III. in IV. razreda.

Pohvaljeni so bili:

Bajec France iz Hruševja.

Zagorjan France iz Postojne.

Schäber Rihard iz Postojne.

Tomažič Matija iz Prestranka.
Ženko France iz Koč,
Lavrenčič Jožef iz Postojne.

Iz dekliške obertnije.

V dekliško obertnjiško šolo je hodilo 51 deklet,

Pohvaljene so bile;

Dekleva Franciška iz Postojne.
Vrtovec Marija iz Št. Vida pri Ipavi,
Burgar Katarina iz Postojne.
Steiner Marija iz Postojne.
Sedlak Vilhelmina iz Litije.
Dolenec Katarina iz Stare vasi,
Velepič Marija iz Postojne.
Gaspari Katarina iz Postojne,

Število učencev in učenk je bilo 99 v nedeljski šoli. Šte-
vilo učencev in učenk vsakdanje in nedeljske šole pa 454.

Tomažič Marija iz Postojne.

Ženko France iz Koč.

Lavrenčič Jožef iz Postojne.

12 dekliške obočnice.

V dekliške obočnice so bile 31 deklet.

Puhvaljeve so bile:

Deklečna Franciška iz Postojne.

Vrtovec Marija iz št. Vida pri Igavi.

Burgar Katarina iz Postojne.

Schneider Marija iz Postojne.

Natisnil M. Schäber v Postojni.

Velebit Marija iz Postojne.

Gaspari Katarina iz Postojne.

Število učencev in učenk je bilo 99 v nedeljski šoli. Šte-
vilo učencev in učenk vsakega je in nedeljske šole pa 454.